

P ŠEF AMERIČKIH lobista u Zagrebu

DAVE WENHOLD govori o svom angažmanu za neprofitne organizacije, sveučilišta, telekomunikacije i o ulozi lobista u politici SAD-a

O

GOST IZ AMERIKE

Wenhold je došao u Zagreb na poziv Hrvatske udruge lobista i sastao se s mnogim političarima i gospodarstvenicima

” 'RADIO SAM ZA republikanskog senatora, ali u političkom smislu pripada

BAMA JE NAJVEĆI LOBIST U AMERICI

NEPROFITNI RAD

Wenhold s predsjednicom američkog Kongresa Nancy Pelosi i svojim suradnicima koji su donirali 50 tisuća odijela siromašnim Amerikancima koji idu na razgovor za posao, a nemaju odijelo

RAZGOVARAO ROBERT BAJRUŠI
robert.bajrusi@nacional.hr
Snimio: KRASNODAR PERŠUN

Prije godinu i pol Barack Obama je započeo križarski rat kako bi eliminirao lobiste i podvrgnuo ih potpunoj kontroli. Nikada nije zabavno sukobiti se s predsjednikom, ali ispalo je da sam se našao u središtu bitke između Bijele kuće i lobističke industrije. Dok je trajao ovaj sukob sjetio sam se kineske kletve koja glasi 'Dabogda živio u zanimljivim vremenima'. Vjerovali ili ne, i živimo u zanimljivom razdoblju", kazao je Dave Wenhold, predsjednik Američke udruge lobista - American League of Lobbyists. Wenhold spada među nekoliko najutjecajnijih profesionalaca u svojoj profesiji, kojih je samo u Washingtonu 13.500, o čemu svjedoči

i medalja koju drži na reveru sakoa, a kojom ga je prije nekoliko godina odlikovao tadašnji predsjednik George W. Bush, kao jednog od trojice vodećih lobista u SAD-u.

U središtu medijskog interesa našao se kada je Barack Obama na početku svog predsjedničkog mandata najavio kako želi slomiti utjecaj lobista, koji ostvaruju godišnji promet od 3,5 milijarde dolara, te još približno dvije milijarde iz različitih izvora, i onemogućiti njihovu suradnju s političarima. Uslijedila je snažna reakcija lobističkih grupacija koje je predvodio Dave Wenhold, i poslije višemjesečnih rasprava, Obama je djelomično odustao od najavljenih restrikcija. Dave Wenhold je u Zagreb došao na poziv Hrvatske udruge lobista, i susreo se s mnogo ovdašnjih političara i gospodarstvenika. U razgovoru za Nacional, objasnio je ulogu lobista u političkom životu Amerike, kao i ono što se dešavalo za vrijeme sukoba s Barackom Obamom.

m sredini jer uspješan lobist mora imati saveznike na obje strane', kaže Wenhold

P ŠEF američkih lobista u Zagrebu

NACIONAL: Zašto industrija i pojedine države trebaju lobiste kada je vaša profesija na lošem glasu?

- Zato jer svi oni pokušavaju ostvariti interakciju s državnim institucijama. Uvijek govorimo da bi svaki građanin na neki način trebao ujedno biti i svoj vlastiti lobist. No, ako netko nema vremena ili znanja lobirati sam, u tom se slučaju zapošljava specijalist za to ili profesionalni lobist. Mnogi ne znaju što mi lobisti radimo. Naš posao je educirati ljude koji donose odluke ili zakonodavce o pitanjima kojih možda nisu ni svjesni. Primjerice, ja predstavljam neprofitne organizacije ili sveučilišta, te male asocijacije. Dosta se posla odradi bez naplate usluga - pro bono. Bit je u tome da ljudi žele biti saslušani, da se njihov glas čuje bez obzira radi li se o malim neprofitnim organizacijama ili ugovornom partneru Ministarstva obrane SAD-a. Lobisti su znalci koji pomažu ljudima u snalaženju unutar kompliciranih političkih institucija kao što su Bijela kuća ili Kongres.

MNOGE ODLUKE NA NIVOU ADMINISTRACIJE

NACIONAL: Pretpostavljam da morate biti bliski s članovima političkog establishmenta?

- Poprilično dobro poznajem brojne političare. S mnogima od njih igram košarku za dobrovoljne svrhe. Imam dobre prijatelje u oba doma Kongresa, no to je 18 godina ulaganja, koliko sam u Washingtonu. Osobno sebe smatram lobistom administracije, jer volim raditi s administracijom. U velikom broju slučajeva, mnoge se odluke donose upravo na tom nivou.

NACIONAL: No medijski atraktivni postali ste tek kada ste se početkom 2009. usprotivili predsjedniku Obami. Jednom ste izjavili da ste izišli kao pobjednik?

- Da, apsolutno. Predsjednik i ja smo početkom 2009. krenuli raditi u isto vrijeme. To je bio početak mog dvogodišnjeg mandata kao predsjednika američkih lobista, a Obamina prva odluka bila je zabraniti lobistima rad u administraciji na bilo kojem stručnom području. To, po meni, nema smisla jer ako sam ja, primjerice, stručnjak za pitanja proračunske raspodjele novca ili školstva, mogu otići raditi u administraciji zaduženoj za transport gdje nemam nikakvog iskustva. Zašto bi onda zaposlili nekoga tko nema iskustva. Drugi se veliki konflikt odnosio na njegovu odluku da zabrani komunikaciju i sastanke s njim u vrijeme donošenja odluke oko paketa stimulacije vrijednog 787 milijardi dolara. Dakle, nije se time pokušavalo zabraniti rad odvjetnicima, novinarima ili članovima raznih uprava, nego isključivo lobistima. Mi smo se tome usprotivili i to je, u to vrijeme, bio veliki korak jer smo izazvali popularnog predsjednika kao što je Barack Obama. Okupio sam koaliciju koju su sačinjavali Američka unija civilnih prava - American Civil Liberties Union, te Američka grupa lobista - America League of Lobbyists, te smo svi zajedno radili na tom pitanju i pritom smo uspjeli postići da predsjednik Obama napravi odmak. To je bilo snažno

MEDALJA ZA POSAO

S predsjednicom američkog kongresa Nancy Pelosi; na reveru sako Wenhold ima medalju kojom ga je odlikovao bivši predsjednik Geroge Bush kao jednog od trojice vodećih lobista u SAD-u

BLIZAK REPUBLIKANCIMA

S Johnom McCainom, senatorom i kandidatom Republikanske stranke na predsjedničkim izborima 2008., kada je izgubio od Obame

ZANIMANJE LOBIST

Wenhold ispred Bijele kuće u Washingtonu pokraj svog plavog Mustanga koji ima registraciju 'Lobist'

popraćeno u medijima, a mi smo bili spremni boriti se i do Vrhovnog suda. U Bijeloj kući su se nalazili ljudi koji su željeli uči u sukob s lobistima, no pravnici su ih upozorili da to nije u skladu s Ustavom. Predsjednik nije želio gubitak u ovom sukobu, zato jer je i on sam odvjetnik specijaliziran za pitanja ustavnosti. Ovo je bila politička igra u kojoj se očekivalo da se lobisti neće boriti. No, jesmo, u ime naših članova i u ime zaštite prvog amandmana. Barack Obama je bio iznenađen i dva je mjeseca tražio način kako izići iz toga. Na kraju smo postigli ono što smo željeli, da se s nama postupa na pravedan način, bili smo diskriminirani jer smo grupacija koju se lako može uočiti ili identificirati.

NACIONAL: Koliko su lobisti utjecajni?

- Naravno da ne očekujem božićnu čestitku iz Bijele kuće nakon ovoga, no ovo sam morao odraditi kao dužnost predsjednika američkog udruženja lobista. Čak i da nisam bio predsjednik udruženja, opet bih s tim imao problema. Da je Obama uspio u svojoj namjeri, to bi bio strašan presedan. Primjerice, to bi značilo da član ili predsjednik uprave Wallmarta može dobiti sastanak s predsjednikom oko pitanja paketa stimulacije, no lobist ne može. Tko ovdje ima veći ili bolji interes? Kad sam se sastajao s predstavnicima Bijele kuće, rekli su mi: "Dave, ti imaš neprimjeren utjecaj." Ja sam mu odgovorio: "Evo, ovaj sastanak traje već 45 minuta, da li sam uspio promijeniti vaše mišlje-

” Obama je napravio odličan posao u reformi zdravstva, no

nje u vezi s bilo čim?" On je odgovorio: "Ne." Pitao sam ga koristimo li mi možda psihološke trikove ili magiju koja će bilo koga natjerati da vjeruje u bilo što što mi govorimo. Mi lobisti nemamo nikakvih problema s pokazivanjem odgovornosti ili transparentnošću našeg rada.

NACIONAL: S druge strane, nedavno su mediji objavili vašu izjavu po kojoj je najbolja lobistička akcija 2009. u SAD-u bio plan reforme zdravstvenog sustava?

- Uvijek sam govorio da je predsjednik Barack Obama najveći lobist u Americi. Napravio je odličan posao u vezi reforme zdravstva, no isto tako, loše je odradio posao po pitanju Olimpijade. Posjetio je Europu kako bi lobirao da se Olimpijada

održi u SAD, a ostali smo zadnji na listi, i to se desilo u vrijeme dok je još bio na vrhu popularnosti. Iskreno mislim da je dobar lobist, ali po pitanju zdravstvene reforme uz njega su radili Nancy Pelosi i Erin Reed i odradili su odličan posao zajedno. Da li je univerzalno zdravstveno osiguranje dobra stvar za Ameriku? To ćemo tek vidjeti. No, oni su odradili nešto što nitko drugi nikada nije. Odradili su odličan posao.

OBAMINE NAREDBE BEZ PITANJA

NACIONAL: Niste li vi protivnik zdravstvene reforme?

- Osobno ne znam kako će to ići. Skloniji sam republikanskoj strani, i sada plaćam više poreza, a ne smatram da je porez dobar.

NACIONAL: Što mislite o predsjedniku Obami?

- Mislim da je on vrlo inteligentan čovjek koji je želio postati predsjednikom od dana otkad je došao u Washington. Također smatram da ima sposobnost odraditi velike stvari, međutim, kada se radi o lobistima, sve je ovo moglo biti izbjegnuto da je imao skromnosti pozvati nas da sjednemo i popričamo. Nije nas ni pitao, nego je naredio. To nije način kako biti pravi vođa. Svojevremeno je napisana knjiga o Abrahamu Lincolnu, koja se zove "Team of Rivals". U njoj je opisana situacija u kojoj je on doveo neke od svojih neprijatelja u svoj kabinet, zato što je želio čuti sva moguća mišljenja. Nije samo želio ljude koji će potvrđivati sve što on kaže. To je napravio i predsjednik George Bush, a do određene granice i predsjednik Obama. Obama je imao odličnu, divnu kampanju 21. stoljeća, u odnosu na ono što su napravili republikanci. No, kad je ušao u ured, nastavio je voditi kampanju, a na taj se način ne može vladati. Čak je izgubio i vlastitu bazu, mislim da se zvala Organizing for America, baza podataka za 100 milijuna ljudi koji su ga podupirali. To mu je moglo pomoći kod rješavanja određenih pitanja, samo da je pokrenuo ljude na pravi način. Dakle, s jedne strane imao je divnu, osnaženu i motiviranu bazu ljudi, a onda ju je ostavio po strani, iako su mnogi od tih ljudi volintirali za njega.

NACIONAL: Budući da nosite odlikovanje koje vam je dodijelio George W. Bush, logično je da smatrate kako je republikanska administracija bila sklonija lobistima, nego su to demokrati?

- Radio sam za republikanskog senatora, ali u političkom smislu pripadam sredini i imam prijatelje na obje strane. Uspješan lobist mora imati saveznike na obje strane.

NACIONAL: Da li još uvijek lobirate u političkim kampanjama?

- Sudjelovao sam u političkim kampanjama prije nego što sam se počeo baviti lobiranjem, a također i kao lobist. Time podupirem neke od svojih prijatelja. Osim standardnih dužnosti u kampanji, ponekad se izlazi na teren, razgovara direktno s ljudima, kako bi kandidatima pomogli da pobijede.

NACIONAL: Vaši protivnici su snimili film "The Best Government Money Can Buy", u kojem se tvrdi da lobiranje nije čist posao. Koliki je utjecaj lobista na američku politiku?

- Ljudi općenito ne shvaćaju proces lobiranja i uvijek žele nekoga okriviti za nešto. Neki članovi Kongresa krive lobiste za svoje poteze pa kažu "vrag me natjerao na to". Ipak, na kraju dana moraju glasovati. I moraju biti odgovorni za svoj glas. Lobist te ne može natjerati ni na što. Lobisti nisu odgovorni za novi zakon o zdravstvu ili bilo čemu drugome. Mi u SAD-u uvijek želimo prebaciti odgovornost na nekog drugog. Jednom sam u restoranu upoznao čovjeka koji me okrivio za svoj račun na kreditnoj kartici i rekao da ima kamatu od 30%. Optužio je lobiste za to. Upitao sam ga je li ga lobist natjerao da potpiše taj ugovor ili propusti plaćanje svojih rata. Odgovorio je da nije. Na kraju dana, sam je odgovoran za svoje postupke.

NACIONAL: Nisu li lobisti odgovorni za odbacivanje inicijativa kojima bi se ograničila prodaja oružja u Americi, ili utjecaj koji imaju naftne kompanije?

- Ne znam jesu li lobisti odgovorni za to.

Primjerice, NRA (National Rifle Association) ima specifičnu agendu i naravno zapošljavaju lobiste da bi iznijeli svoje mišljenje. Ja bih rekao da NRA ima interes u lobiranju. U Ustavu SAD-a, drugi amandman govori o pravu nošenja oružja. Neki ljudi misle da je

u redu ako posjeduju strojnici. S druge strane, apsolutno smatram da oni imaju pravo lobirati za. Naše pravo na izazov vladi proizlazi iz naše nemogućnosti izazova britanskog monarha dok smo bili dio Britanskog Carstva.

NACIONAL: S obzirom na nepopularnost Amerike u svijetu, izgleda kako u vrijeme Georgea W. Busha, vaša vlada nije dobro lobirala na međunarodnoj razini?

- Bez sumnje. Mi smo mlada država u odnosu na mnoge europske i imamo tendenciju diktiranja politika, idemo na mjesta gdje vjerojatno ne bismo trebali ići, no sve to radimo iz najboljih pobuda. To je onaj nesretni dio. Mislim da se svi slažu da SAD ne bi trebao biti policajac svijeta, no u odsustvu bilo koga drugoga tko bi to mogao činiti, čak i UN-a, tko će se brinuti o svijetu? Tu Amerika uskače i ponekad se spotakne o vlastite noge. Većina Amerikanaca želi pomoći svijetu, ali smo nespretni u tome. **NACIONAL:** U kojim sektorima lobira vaša tvrtka?

- Uglavnom se bavim pitanjima obrazovanja, predstavljam sveučilišta, telekomunikacije i neprofitne organizacije. Imamo nekoliko ugovora na federalnoj razini posebno po pitanju zdravstva.

Copyright NACIONAL 2010.

Loše je odradio pitanje Olimpijade jer je SAD bio zadnji na listi'